

Kõik on kõigega seotud

Lembi Aug – EALi president

Lembi Aug

Oleme juba mõnda aega elanud ja toime-
tanud 2015. aastas, kuid nagu tavaks, on
kombeks aastavahetuse paiku korraks
mõtiskleda tehtu ja eesootava üle. Kind-
lasti avaldab käesolevale aastale otses-
t mõju mullu detsembris sõlmitud uus
kaheaastane üleriigiline tervishoiutöötajate
kollektiivlepe, mis kannab endas sõnumit,
et inimeste ravimine on jätkuvalt ühiskon-
nale vajalik ja seda hakatakse ka senisest
enam väärtustama. On põhjust arvata, et
palgatõus jäi paljude ootusest madalamaks,
kuid endiselt ei kuulu me viie rikkaima
riigi hulka ning on õiglane rõõmustada ka
väikeste edusammude üle.

2015. aasta tegevused EALi vaatenur-
gast lähtudes võib kokku võtta kolme
sõnaga: vastutuskindlustus, töökoormus ja
täienduskoolitused. Need eeldavad kehtiva
õiguskorra järgimist või ka uut õigusloomet,
et tagada Eestis pädeva arstiabi jätkusuut-
likkus ning järjepidevus.

Vastutuskindlustusest on räägitud
aastaid, kuid reaalse tegudeni on veel
pikk maa ja seni kehtib meil kahjuks
määratlemata, piiritu ja paljuski absoluutne
arstlik vastutus. Samas on arsti vastutuse
määratlemine oluline tegur motivatsiooni
ja tööga rahulolu suurendamisel. Ühiskond
tervikuna ja eriti selle üksikliikmed peaksid
senisest enam teadvustama tõsiasja, et
arst ei saa vastutada tervishoiukorralduse
ja sotsiaalhoolekandesüsteemi puuduste,
seaduselünkade, haigekassa raha nappusest
tingitud piirangute ning tööandja kehtes-
tatud reeglite eest ega peagi seda tegema.
Tänapäevase info ülekülluse tingimustes on
patsientide ja nende lähedaste ootused arsti-
abile ebamõistlikult suured ning sagenevad
konfliktid, mis on tingitud ootuste ja arsti
tegevusraamistiku vastuolust ning tõsias-
jast, et vaatamata diagnostikavõimaluste
hüppelisele arengule ei ole inimesel võimu

muuta loodusseadusi ning aastatuhandeid
otsitud elueliksiir on siiani leiutamata.

Senisest enam räägitakse avalikult
meditsiinipersonali liigest töökoormusest
ja jätkuvast tööjõupuudusest, kuid seni ei
ole veel tõenduspõhiselt uuritud arsti tööaja
struktuuri muutusi seoses IT võidukäiguga.
Vaatamata suurele hulgale positiivsele
(eeskätt digiretsepti kasutuselevõtt) on
see toonud kaasa ka ebamõistlikku ajaka-
sutust ning ebakohast arstliku tegevuse
kandumist patsiendi vajadustelt arvuti
nõudmiste rahuldamisele. Arusaamatu on,
et tervishoiuasutustes kasutatakse erine-
vaid programme, mis omavahel ei ühildu
ning viivad seeläbi analüüside ja uuringute
dubleerimiseni, mis omakorda tähendab
teadagi ebavajalikku rahakulu. Loodan,
et edasistes IT-arendustes keskendutakse
eeskätt arsti ja vähem kontrollija töö liht-
sustamisele.

Arstliku pädevuse regulaarse hindamise
kehtestamise plaan tõstab senisest enam
esile seadusele tugineva koolitusvõimaluste
tagamise tööandja poolt ning tahaks loota,
et haigekassa uute lepingute sõlmimisel
lähtuvad tööandjad senise „mida rohkem,
seda parem“ poliitika asemel reaalsest tööjõu-
ressursist, arvestades, et arst ei tööta 24/7
ja nii 365 päeva aastas haigekassa lepingu
nimel, vaid kooskõlas seadustega ka puhkab
ja täiendab ennast, et olla parem suhtleja,
parem arst ja mitmekülgselt haritud, laia
silmaringiga täisväärtuslik kodanik.

Me ei saa muuta siin ja kohe inimesi enda
ümber ega ühiskondlikke olusid, kuid me
saame muuta iseennast. Kõik muudatused
võtavad aega ja enamasti on tee konarlik.
Soovin kõigile tegusat jätkuvat aastat ning
oskust näha seda ilusat, mida pakub meile
ümbritsev loodus ja inimesed, ning säilitada
optimism ja elurõõm ka siis, kui kõik ei kulge
täpselt meie soovide kohaselt.